

Horváth Péter

Jelentés versolvasásról 2

Ágh István: Szélcsend

A véletlen (és főszerkesztőnk kegyelme) hozta úgy, hogy Kiss Anna kötete után Ágh István *Szélcsend* című versgyűjteménye került a kezembe, így óhatatlan (?) a két versvilág valamiféle összevetése. Egy női és egy férfi költő, mindketten túl a nyolcvanon, s immár közel a ... nem írom le, hová közelítenek, mert nem tudom. Ők mindketten hívők, én pogány vagyok.

Mindketten az elmúlt időt idézik.

Kiss Anna ősanyai erővel néz vissza a voltakra, hogy előre lásson, s láttasson olvasóival. Ágh István ugyanezt teszi, szinte köznapi hangon tűnődve az emuláson.

(Ez vár rám is?, vacakolok a gondolattal, tíz év még (ha megérem), s én is...? Ma még, nyugtatom magam, képes vagyok másra, másokra gondolni, s belátni, amit mindig is sejtettem: a nők erősebbek nálunk.)

Mi múlt el? Mi az, aminek hiányát mindkét költő erősen érzi? A gyerekkor csalóka biztonságérzete, az ifjúság lázas mindent-akarása, az érett emberfő sok mindent belátó és mérlegelő ezüst-ideje. Nyolcvan után a szívdobbanás néha kihagy egy-egy ütemet, meg-megpattanak az erek, ilyenkor ijesztő, gyémánt-csönddel jelez a semmi.

Kiss Anna a sámándob (feltételezett) ritmusát használja megmentő pacemaker gyanánt, Ágh István kötetében egy férfi sír, hol kötött, hol kötetlen versritmusra, könnyek nélkül, persze, száraz szavakat jegyezve.

„Érvényes-e, ami van,
A valóság igaz-e?
Véletlen, akár a baj,
Vagy már a kor szelleme?"

– kérdi a férfiköltő, *Ennyi csalódás után* című szépséges versében.

„Valami új fizika
Titkos törvénye szerint,
Mi itt helyes, ott hiba,

Nincs a van és van a nincs"

„Mi voltunk az utolsó, háború első osztályosok" – mondja másutt. Az ő nemzedékük megélte a háború borzalmát, aztán a békévek hozta szovjet-

világot, az elbukott forradalmat, az egyre lanyhuló elnyomással járó *ki-egyezést*, a gulyás-szocializmust, amelyben önmagukhoz hűen mondták, amit mondani tudtak és lehetett, aztán a ránk szakadó szabadság kezdő fényeit egyre veszítő évtizedeiben lépteik lassulni kezdtek, gondolataik és szavaik az úgyne-vezett „valóság" teréből immár kifelé vezetnek.

„Képtelen vagyok foglalkozni mással,
mint amit éltem, és megérhetek,
álomszerű, bár valóságos káosz
zajlik bennem, hang visszhanggal perel,
rengeteg kósza, egy másba tört mondat
fonódik a zaklatott monológban,
az én nyelvemen szól egy idegen.
(Túl a reményen)

E nemzedék tapasztalása szerint „nem lett jobb, ami van", így a valóság csorba tükrében úgy tűnik hiba szerettek, éltek, írtak.

Sietek kimondani: nem így van!!!

Nem hiszek a nagy összegzésben (én még csak hetven éves vagyok).

József Attila sora jutnak eszembe:

„Zord bűnös vagyok, azt hiszem,
de jól érzem magam.
Csak az zavar e semmiben,
mért nincs bűnöm, ha van.
...
És észreveszek valakit,
ki szemmel, melegen
jelez, csak ennyit: Vannak itt
s te nem vagy idegen…"

Én ennyit gondolok elégnek: jelezni, hogy érteni vélek másokat, s igyekezni, hogy megértessem velük magamat. Egy kézfogás, egy csók, egy váratlan mosoly... nem is tudom. Hiú kis örömök, mit kapnunk, s adnunk *adatik*. Nem tudok többet ennél.

„Én istent nem hiszek s ha van,
ne fáradjon velem;
majd én föloldozom magam;
ki él, segít nekem."

Ágh István (régi és új) versei segítik ezt a föloldozást nekem, még akkor is, ha ő a maga részről nem elégszik meg ennyivel.

Ha az ima beszélgetés az Úrral,
Akkor vele töltöm minden napom,
Hisz versem végülis hozzá szólnak,
Melyekre a sorsommal válaszol,
/Megtörtént csoda/

Ó, barátaim! Mindegy, melyikőnket milyen meggyőződés bolondít, társak vagyunk az időben, s azok maradunk azután is.

Ágh István: Szélcsend
Nap kiadó, 2020.